

VERSCHRALING VAN HET REGIONALE MEDIALANDSCHAP

Lokale omroepen lijden onder de crisis: minder inkomsten uit reclame en subsidies worden beknot. ‘We worden bestraft.’

Door **Anna van den Breemer**

Foto **Marcel van den Bergh/ de Volkskrant**

(lo)kale omroep

Brandweer in helft van de gevallen te laat’, bracht regionale omroep RTV Utrecht twee weken geleden op televisie. Verslaggever Marc van Rossum had besloten ‘even een kijkje te gaan nemen’ bij een vergadering van Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en stuitte op dit nieuws. ‘Er was daar nog nooit een journalist langs geweest. Er heerste lichte paniek’, zegt redactiefchef Wim Kramer. ‘Er werd zelfs besloten voortaan een agenda te maken, voor als er eventueel weer eens een journalist zou langskomen.’

Wroeten in lokale organisaties of aanschuiven bij raadsvergaderingen; het geld en de mankracht is er steeds minder bij de regionale publieke omroep. Bovenop de dalende reclame-inkomsten door de economische crisis zijn er nog de zware bezuinigingen. Als het aan de provincies ligt, krijgen zeven van de dertien regionale omroepen met subsidiekortingen te maken. Wat betekent dit voor het al verschaalde regionale medialandschap?

De bezuinigingen maken deel uit van een breed pakket aan subsidiekortingen in de provincies op onder meer cultuur, vrije tijd en maatschappelijke participatie. De subsidiekorting loopt uiteen van 5 procent per omroep tot 15 procent, zoals bij RTV Utrecht. ‘We moeten 1,5 miljoen euro inleveren, dat is een enorm

bedrag. Fors meer dan bij andere omroepen’, zegt RTV Utrecht-directeur Paul van der Lugt over de subsidiekorting die met ingang van januari 2012 geldt. ‘We worden bestraft, zo voel ik dat.’

Waar gaan de omroepen op bezuinigen? ‘Onze functie als calamiteitenzender komt mogelijk in gevaar’, zegt Gerard Milo, directeur van Omroep West, een van de twee regionale omroepen in Zuid-Holland. Daarnaast zal de omroep minder gaan ondertitelen voor doven en slechthorenden. ‘En we zullen mensen moeten ontslaan.’

Volgend jaar krijgt de omroep 5 procent minder basissubsidie. Hierdoor loopt Omroep West in 2012 zo’n 1,1 miljoen euro mis. Vanaf 2013 loopt de korting op tot 10 procent. Bij RTV Rijnmond zal men de besparing zoeken in een vacaturestop. Volgens directeur Eric Wehrmeijer zal dat echter niet genoeg zijn. ‘Je ontkomt

‘Onze functie als calamiteitenzender komt mogelijk in gevaar’

Medewerkers van Omroep Brabant

interviewen in Eindhoven een deelnemer aan het Occupy-kamp.

er bij deze bedragen niet aan om in de programmering te schrappen.’

Er moet efficiënter gewerkt worden bij de omroepen, klinkt het vanuit de provincies. Volgens de omroepen zit daar weinig rek in. ‘Dat hebben we al ver doorgevoerd’, meent Van der Lugt van RTV Utrecht. Hij somt op: alle cameramensen zijn tot journalist omgeschoold zodat ze in hun eentje als camjo op stap kunnen, de eindregie van zes personen is teruggebracht tot één persoon. ‘We hebben hier 29 mensen rondlopen om een hele provincie te verslaan op radio en televisie’, aldus redactiefchef Wim Kramer.

Voor één uur televisie krijgt de regionale omroep 65.000 euro. ‘Dat lijkt heel wat, maar vergeleken met landelijke omroepen is het niets, nog niets eens eentiende’, aldus Van der Lugt.

Omroep Brabant, waar ongeveer 150 mensen in vaste dienst werken, heeft het afgelopen jaar al een reorganisatie achter de rug met vijf gedwongen ontslagen. ‘Hilversum kan heel wat leren van ons op het gebied van efficiëntie’, zegt Gerard Schuiteman van koepelorganisatie Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS). ‘Bij de regionale omroepen is er een nieuwsredactie die voor zowel tv, radio als internet produceert. En bij de meeste omroepen monteert men thuis op de eigen laptop.’

In 2004 hebben Omroep West en RTV Rijnmond al eenderde van het personeel, in totaal 42 mensen, ont-

slagen om met minder mensen dezelfde hoeveelheid productie te maken. Gerard Milo: ‘Efficiency is gewoon een eufemisme voor niet te hoeven uitleggen waarom je iets kort.’

De subsidiekorting komt volgens de omroepen in een tijd waarin al sprake is van een verschraling van het regionale medialandschap. De regionale kranten in Nederland verloren in twintig jaar eenderde van hun oplage, terwijl hun dekking bijna halveerde en de concurrentie tussen titels vrijwel verdween. ‘Wij zijn nu vaak de enige in de regio die aandacht heeft voor nieuws op lokaal niveau, zoals de gemeentepolitiek’, zegt Van der Lugt van RTV Utrecht. ‘Als die onderzoeksjournalistiek wegvalt, is dat een aderlating.’

‘Of we menig college van B&W hebben laten vallen met onze berichtgeving? Nou nee’, zegt directeur Gert Bielderma van Omroep Brabant.

‘Daarvoor zijn we gewoon te krap bezet.’ Om daar verandering in te brengen, wordt er hard gewerkt aan een samenwerkingsverband met regionale dagbladen zoals het *Brabants Dagblad* en *Het Eindhovens Dagblad*. ‘Wij hebben audiovisuele kennis voor hun website, zij mankracht en kennis voor onderzoeksjournalistiek.’

Hoewel de waakhondfunctie van de regionale publieke omroep is afgenomen, wil Bielderma ontkrachten dat het bereik van de omroep magertjes is. ‘Als carnavalszender volgen we veertig tochten live. Op een zondagmiddag zorgt dat voor 1 miljoen kijkers, op de 2,4 miljoen mensen in de provincie. Het programma *De Kamer van Brabant* trekt op een gemiddelde zondagmiddag 600 duizend kijkers.’ Toch blijkt het moeilijk om dagelijks een sterke positie in te nemen in de vechtmart van de vele zenders die er zijn.

Eric Wehrmeijer van RTV Rijnmond: ‘Onze omroep kost 5,80 euro per jaar per inwoner en trekt 1,9 miljoen kijkers per maand met een bedrag van 7 à 8 miljoen per jaar. Dat zie ik ze in Hilversum niet doen.’

Door de economische crisis liepen de reclame-inkomsten sterk terug. Bij Omroep Brabant van ruim vier ton naar drie ton. Net zoals in de cultuursector klinkt ook hier het geluid dat omroepen zichzelf meer moeten bedreuen. Maar dat gaat ten koste van de kwaliteit, vindt Bielderman. ‘Kijk maar naar de commerciële zender hier in Brabant, Brabant 10. Ze hebben een economisch programma, maar dat is echt Harry Mens-plus.’

Bovendien is de publieke omroep aan allerlei regels gebonden. ‘Voor dat je het weet staat Brussel op de stoep in verband met concurrentievervalsing. Op de website mogen we maar één lullig kolommetje reclame zetten.’

Omroep Brabant naar rechter om subsidie

Nederland telt dertien regionale publieke omroepen die door de provincie worden bekostigd. Was de verhouding tussen provincies en regionale omroepen altijd goed, nu staan de verhoudingen op scherp. Omroep Brabant stapte naar de rechter om de bezuinigingen aan te vechten. Volgens hen zijn deze onrechtmatig omdat hierbij de Mediawet wordt overtreden. Daarin staat dat de provincie verplicht is de regionale omroep te bekostigen zodat het in 2004 vastgelegde niveau kan worden gehandhaafd.

De provincies vinden dit een te eenzijdige lezing van de Mediawet. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) is van mening dat ‘meer vrijheid op zijn plaats zou zijn’ wat betreft de besteding van het provinciefonds. Binnen drie weken wordt uitspraak gedaan door de bestuursrechter in Den Bosch.

Zeven omroepen krijgen mogelijk met forse bezuinigingen te maken: Omroep Brabant, RTV Noord-Holland, RTV West en RTV Rijnmond, RTV Utrecht, Omroep Gelderland en RTV Noord.